

УДК 342.9

DOI <https://doi.org/10.32782/pdu.2024.3.59>

Т. Г. Цибулін

кандидат юридичних наук

ЮСТИЦІЯ ЯК СФЕРА ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ

У статті піддано критичному аналізу дефініцію «публічне адміністрування», як діяльність органів виконавчої влади, з огляду на можливість його тлумачення ідентично до категорії «державне управління» із відповідним наповненням виконавчо-розпорядчим, правозастосовним змістом та пошуком тих основоположних парадигмальних засад, якими воно характеризується як таке, що відповідає сучасному стану розвитку державно-правової дійсності нашої країни. Доведено, що норми права, будучи статичними за своєю сутністю, неодмінно потребують активних дій з боку людини для того, щоб втілитися в кокетних суспільних відносинах, впорядковуючи їх у бажаний для учасників відносин стан і перетворюючи їх природньо на правовідносини. Держава відповідно до конституційних приписів має виконувати своє основне завдання – забезпечити реалізацію прав людини, охороняти та захищати їх. Саме права і свободи людини визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Виконання такого припису держава здійснює через повсякденну діяльність системи органів і посадових осіб, які на основі та на виконання закону, реалізуючи функції і завдання держави у всіх сферах суспільної життєдіяльності, налагоджують відповідний стан суспільних відносин. Переважно це здійснюється шляхом правозастосування, метою якого є переведення статичних норм права у практичну площину, де вже конкретні учасники конкретних правовідносин завдяки виконавчо-розпорядчій діяльності органів публічного адміністрування отримують забезпечену державою можливість реалізувати свої права і свободи безперешкодно, не завдаючи шкоди правам і свободам один одного. Доведено, що публічне адміністрування, як державно-владна правозастосовна діяльність присутнє всюди, де суспільні відносини врегульовані нормами права. Однією із таких сфер суспільної життєдіяльності є сфера юстиції. Складність визначення меж сфери юстиції прямо впливає із її всеохоплюючого характеру, адже часом до її змісту включається майже вся юридична діяльність. Втім, аналіз чинного законодавства змушує нас сферу юстиції розглядати крізь призму правової політики, що також аніяк не звужує її меж. Безумовно, публічне адміністрування в такій важливій галузі правового простору присутнє, адже встановлює і охороняє засади впорядкованості в ній.

Ключові слова: правозастосування, виконавчо-розпорядча діяльність, публічне адміністрування, публічне управління, державне управління, правова політика, юстиція, адміністративні правовідносини, наука адміністративного права, управлінська діяльність, органи виконавчої влади.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Сфера юстиції, будучи вкрай багатооб'єктною (нотаріат, адвокатура, судова система, реєстрація актів цивільного стану, судово-експертні установи, «юстування» підзаконних нормативно-правових актів), як і будь-яка інша галузь суспільної життєдіяльності, що зазнала правового регулювання, потребує відповідного

державно-владного втручання з метою підтримання відповідного порядку через забезпечення належного застосування норм права. Втім, впродовж останніх років в науці адміністративного права точаться жваві дискусії щодо певної трансформації засад такого втручання – доводиться необхідність переведення державоцентристських засад в площину людиноцентризму – і це беззаперечно. Втім до таких процесів щільно примикає питання зміни

засад впорядкування суспільних відносин в межах правозастосування – перевага віддається діяльності держави у вигляді надання адміністративних послуг, часом дещо перебільшено і «службова» складова публічного адміністрування певним чином ідеалізується, що не є беззаперечно правильним. Розуміння публічного адміністрування в сенсі виконавчо-розпорядчого напрямку, його правозастосовної природи дає можливість визначитися і з його, публічного адміністрування, призначенням в сфері юстиції.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких започатковане розв'язання проблеми та виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячена стаття.

Обґрунтування концепцій публічного адміністрування широко подане в працях таких провідних науковців, як В.М. Бевзенко, Ю.П. Битяк, І. Бінько, Н.П. Матюхіна, Р.С. Мельник, О.І. Миколенко, Ю.О. Оболенський, О.В. Сукманова, Є.І. Таран, Н.В. Філіпова і ін., а от сфера юстиції, правова політика привертають увагу науковців побіжно і досліджені обмаль. Саме відсутність комплексних досліджень засад впорядкування суспільних відносин в сфері юстиції і зумовила необхідність даної публікації, хоча вона є лише стартом подальшого дослідження сфери юстиції, як об'єкта публічного адміністрування.

Постановка завдань. Основна мета викладу даного матеріалу полягає в тому, щоб започаткувати комплексне наукове дослідження сфери юстиції, як об'єкта публічного адміністрування, визначитися із необхідністю його здійснення у визначеній сфері та встановити виконавчо-розпорядчий, правозастосовний характер діяльності держави в межах реалізації її функцій і завдань із забезпечення, охорони та захисту прав людини у визначеній сукупності суспільних відносин.

Виклад основного матеріалу. Впродовж останніх років у вітчизняній науці адміністративного права точаться жваві дискусії щодо засад трансформації системи державного управління, яка, як здається, себе вичерпала і вже не здатна бути провідником функцій і завдань держави, на таку систему впорядкування суспіль-

них відносин, яка б була спроможною втілити в практику життєдіяльності українського суспільства всі проголошені Конституцією України іще в 1996 році основоположні засади становлення людини, як найвищої соціальної цінності. І передбачається, що такою системою може стати державно-владний вплив, який отримав назву "публічне адміністрування". Втім, констатуємо, що адміністративно-правовою наукою досі не виявлені остаточно та беззаперечно переваги системи публічного адміністрування над державно-управлінськими засадами організації публічно-владного впливу на суспільство і суспільні відносини.

В наявних дискусіях переважно йдеться про його, публічного адміністрування, більш демократичні засади організації та функціонування, розширення кола суб'єктів, що його здійснюють, наближення його до людини, як до кінцевого споживача управлінських рішень, про іншу мету та спрямованість тощо. Але відповіді на запитання, в чому полягають переваги публічного адміністрування в сенсі сутності такої упорядковуючої діяльності досі немає. Науковий пошук та дискусії тривають, а управлінська діяльність щоденно здійснюється на виконання функцій і завдань держави і її сутність залишається незмінною – статичні норми права потребують перетворення через відповідну управлінську діяльність державних органів і органів місцевого самоврядування в практику їх реалізації в конкретних правовідносинах із конкретними правами і обов'язками конкретних учасників.

З цього приводу цікавою вбачається теза Є.Л. Стрельцова, який наголошує зокрема наступне: «... право не регулює суспільні відносини. Воно тільки створює умови для правової регламентації суспільних відносин або правову базу для прийняття відповідних, встановлених державою правових заходів. Розуміння цього дає змогу, по-перше, не накладати на право обов'язків, які воно об'єктивно не в змозі виконати, і, по-друге, звільняти тим самим від таких обов'язків ті структури і їх представників, які повинні їх виконувати...» [1, с. 15]. Відповідно, маємо усвідомлювати, що норма права без певної діяльності

людини, спрямованої на її використання, додержання, виконання та застосування, так і залишатиметься статикою, для переведення в динаміку якої необхідний певний імпульс – в цивільно-правовому просторі, наприклад, вчинення правочину (допоки договір не укладено, права і обов'язки у сторін не виникатимуть, заповіт не складено та не надано йому відповідної форми правочину – немає спадкування за заповітом), а в публічно-правовому просторі для трансформації суспільних відносин в правові відносини таким імпульсом є необхідні владні дії апарату державного управління (публічного адміністрування), які мають характер правозастосування (видання нормативно-правового акту, адміністративного акту, укладання адміністративного договору, вчинення інших адміністративних управлінського характеру дій).

Як з цього приводу В.І. Семчик стверджує, що «...застосування норм права уповноваженими державою органами влади та посадовими особами є необхідною організаційно-правовою передумовою для інших форм реалізації правових норм суб'єктами права у визначених чинним законодавством випадках. Іншими словами, правозастосовна діяльність спрямована на організацію необхідних правових умов для використання учасниками суспільних відносин дозвільного права в своїх інтересах або в інтересах інших осіб чи суспільства; для правомірної поведінки учасників правовідносин; для виконання всіма фізичними і юридичними особами, управлінськими структурами нижчого рівня встановлених нормами права приписів» [2, с. 8]. Така теза вкотре свідчить, що в публічно-правовій сфері правозастосування, здійснюване органами виконавчої влади, є необхідною передумовою налагодження такого стану правовідносин, який передбачений нормами законодавства і без нього бажаного стану впорядкованості суспільних відносин досягти не можливо.

В свою чергу Н.В. Мельник, Н.В. Федіна та М.Б. Шевців зазначають, що «...переваги нормативно-правового акту не дають гарантій того, що його норми однозначно будуть впровадженими у життя. Адже,

чинний, прийнятий у встановленому законом порядку, компетентним органом державної влади чи посадовою особою нормативно-правовий акт, буде діяти лише після його реалізації» [3, с.43] і називають правозастосування однією із форм реалізації правових норм в одному порядку із виконанням, використанням та дотриманням. При цьому, якщо виконання, використання і дотримання як форми правореалізації, можуть здійснюватися всіма учасниками правовідносин, то «...застосування норма права – це реалізація норм права компетентними організаціями з вирішення конкретної справи, яка має державно-владний, творчо-організуючий характер, здійснюється у встановлених процедурних формах і завершується виданням індивідуально-конкретного припису» [3, с. 43].

З таким твердженням повною мірою погоджуємося, вона не викликає заперечень та дискусій і потрапляє в загальне поле уявлення про необхідність державно-владної діяльності із втручання в суспільні відносини шляхом переведення статичних норм права в динаміку забезпечення належної їх реалізації в правовідносинах.

В. Дума та В. Цимбалюк досить принагідно в своїх наукових розробках виділяють три форми правозастосовної діяльності, однією із яких є організаційно-розпорядча (оперативно-виконавча), зокрема визначають її таким чином: «...Організаційно-розпорядча (оперативно-виконавча) форма правозастосовної діяльності поширена в діяльності виконавчо-розпорядчих органів держави і спрямована на вдосконалення структури державного апарату, координує діяльність різних ланцюгів апарату управління та сприяє розв'язанню конкретних питань господарського та соціально-культурного розвитку....При цій формі застосовуються регулятивні уповноважуючі норми конституційного, адміністративного (крім випадків вчинення адміністративних проступків), трудового, фінансового, цивільного та інших галузей права Української держави» [4, с.60].

Парадигмальне дослідження правозастосовного характеру діяльності апа-

рату державного управління (публічного адміністрування), на наше переконання, сприяє визначенню сутності публічного адміністрування та аксіологічної зумовленості його необхідності в певних галузях та сферах суспільної життєдіяльності, адже, маємо усвідомлено довести наступне: і в публічно-правовому просторі, і в приватно-правовому – всюди, де суспільні відносини зазнали регулювання за допомогою норм права, має бути присутнім публічне адміністрування, як механізм державно-владного забезпечення практичного втілення правових приписів в правовідносинах.

Маємо переконання, що публічне адміністрування є приведеною у відповідність до основоположних конституційних засад системою державного управління. Між державним управлінням і публічним адмініструванням можна беззаперечно ставити знак рівності за тими виключеннями, які свідчать на користь переваг публічного адміністрування перед державним управлінням – людиноцентричне спрямування публічного адміністрування, його переважна спрямованість на надання адміністративних послуг, наближення процесу прийняття управлінських рішень на рівень, найбільшою мірою наближений до людини, як споживача результатів таких рішень, належна правова урегульованість адміністративної процедури, наявність реального механізму незалежного судового оскарження рішень та дій органів публічного адміністрування тощо. Значить сутність публічного адміністрування можемо визначати, виходячи із розуміння державного управління як необхідного для налагодження впорядкованого стану суспільних відносин напрямку правозастосовної діяльності.

В найзагальнішому вигляді «державне управління» можна подати, як «...практичний, організуючий і регулюючий вплив держави (через систему своїх структур) на суспільну і приватну життєдіяльність людей із метою її упорядкування, збереження або перетворення, що спирається на її владну силу» [5, с.34]. Нажаль, таке загальне визначення не містить посилання на характер управлінської діяльності, зокрема, яким же саме чином система державних

структур організує та регулює суспільну і приватну життєдіяльність людей... Маємо відповідь – через виконавчо-розпорядчу діяльність, де виконавчий аспект полягає в тому, що органи публічного адміністрування організують виконання правових приписів учасниками конкретних правовідносин, а розпорядчий – в їх підзаконній нормотворчій діяльності, яка має на меті деталізувати приписи законів аж до рівня конкретних виконавців конкретних правових приписів.

Н.В. Філіпова серед іншого саме так і зазначає: «Сутність державного управління як самостійного виду державної діяльності слід розуміти як систему елементів державної влади, яка носить виконавчо-розпорядчий характер та виконує функції та завдання держави у процесі регулювання економічною, соціально-культурною та адміністративно-політичною сферами» [6]. Майже ідентична думка про визначення державного управління подана і Ю.П. Битяком, який зокрема вказує наступне: «...державне управління – це самостійний вид державної діяльності, що має організуючий, виконавчо-розпорядчий, підзаконний характер, особливої групи державних органів (посадових осіб) щодо практичної реалізації функцій та завдань держави в процесі повсякденного і безпосереднього керівництва економічним, соціально-культурним та адміністративно-політичним будівництвом» [7, с. 261].

Відносно публічного адміністрування в науці зазначається, що воно «...виступає одним із своєрідних засобів реалізації прав та охоронюваних законом інтересів громадян через послуги та функції, які надає їм та при цьому гарантує їх належне виконання та охорону на державному рівні...» [8, с. 44] або ж що воно – це «регламентована законами та іншими нормативно-правовими актами діяльність суб'єктів публічного адміністрування, спрямована на здійснення законів та інших нормативно-правових актів шляхом прийняття адміністративних рішень, надання встановлених законами адміністративних послуг» [9, с. 14]. І, як бачимо, попри певну незавершеність даних визначень, вони все одно вирішу-

ють основну задачу наукового пошуку – допомагають з'ясувати правозастосовну та виконавчо-розпорядчу сутність здійснюваної в межах державного управління чи публічного адміністрування діяльності.

Отже, попри існування триваючої на разі безплідної дискусії про переваги публічного адміністрування і недоліки державного управління, за своєю суттю – це один і той самий вид державно-владної діяльності – виконавчо-розпорядчої, основне призначення якої полягає в наступному: на виконання функцій та завдань держави і конституційних приписів щодо забезпечення реалізації та охорони прав і свобод людини, які своєю чергою визначають зміст і спрямованість діяльності держави перевести всі норми права, що статично існують в правовому просторі, в площину їх практичного застосування. При чому це однаково стосується і нормотворчої діяльності органів публічного адміністрування, і їх контрольно-наглядової і юрисдикційної діяльності і діяльності із надання адміністративних послуг.

Як зазначалося вище, публічне адміністрування, як правозастосовна державно-владна діяльність зумовлена потребами налагодження правопорядку та законності у всіх без виключення сферах, які потрапили під упорядковуючий вплив норм права. Це всі сфери суспільних відносин, які на розсуд держави і суспільства є найважливішими і такими, де за допомогою держави і її публічно-адміністративної діяльності права і свободи осіб мають бути забезпечені до реалізації, охоронятися, а юридичні обов'язки отримати допомогу у виконанні.

Однією з таких сфер є сфера юстиції.

На перший погляд, здавалося б несуперечливий термін «юстиція» є всім зрозумілим та таким, застосування якого повною мірою співпадає з розумінням правосуддя, спеціальних видів юридичної діяльності, повсякденно вживаним в сфері юриспруденції тощо. Але більш пильна увага до засад організації публічного адміністрування в сфері юстиції ставить на порядок денний з'ясування сутнісного навантаження означеної категорії – і тут маємо справу з неоднозначними методологічними підходами до її наукового розуміння.

Так, наприклад, І.С. Куненко відмічає існування трьох, які відрізняються один від одного методологічних підходів до з'ясування сутності категорії «юстиція». Так, автор зокрема зазначає наступне: «... Перший підхід («нульовий») зводиться до того, що не надає взагалі поняттю «юстиція» конкретно визначеного юридичного змісту й навантаження, і це більше соціальне значення слова «юстиція», яке в юриспруденції може використовуватися у випадках, де не потрібна чітка передача змісту. Другий підхід («вузький») передбачає, що юстиція пов'язана з діяльністю спеціальних судів, квазісудових органів держави, які наділені відповідними повноваженнями щодо вирішення правових конфліктів; юстиція – процедура вирішення спорів у судово-процесуальній формі. Тобто поняття юстиції обмежується сферою правосуддя і пов'язується виключно зі здійсненням судочинства. Третій підхід («широкий») зводиться до того, що вчені розглядають юстицію як діяльність держави у встановлених межах, спрямовану на запобігання, виявлення та усунення порушень права або систему органів та установ держави, основним завданням яких є реалізація державної правової політики, що спрямована на підтримання законності, захисту прав та свобод людини та громадянина, забезпечення функціонування системи правосуддя...» [10, с. 22-23].

Зважаючи, що відповідно до Положення Про міністерство юстиції України, Міністерство юстиції України є центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну правову політику, а також виходячи із тексту п.1 і п.п. 3, 4 [11], можемо наполегливо стверджувати, що ототожнення сфери юстиції із сферою діяльності судових органів та взагалі сферою правосуддя є дещо помилковим, занадто спрощеним і таким, що деструктивно звужує визначену сферу суспільних відносин і нівелює діяльність органів публічного адміністрування в ній. Таким чином, сферу юстиції, маємо глибоке переконання, варто розуміти, виходячи із широкого підходу, запропонованого І.С. Куненко вище. Складність такого визначення пов'язана

прямо із відсутністю в нормативно-правовому просторі країни легальної дефініції "правова політика". На цьому наголошують О.М. Руднева і О.Н. Ярмиш. Зокрема йдеться про наступне: «Термін "правова політика" останнім часом належить до найбільш уживаних у науковій юридичній літературі. Широко використовують його у політичній риторичі. Однак, ані в назвах чинних законодавчих актах України, ані в їхніх текстах цей термін не використовується. Це не випадково: термін не є однозначним...» [12, с. 7-8].

Серед усіх визначень правової політики, що представлені в науковому просторі України, найбільш доведеними є наступні позиції:

- «правова політика як частина загальнодержавної політики і як діяльність держави з реалізації цілей і завдань, що реалізуються за допомогою права, зі створення ефективного механізму правового регулювання та цивілізованого використання юридичних засобів» [12, с. 53] (А.П. Заєць);

- «правова політика – це система правових ідей, дій, відношень соціальних суб'єктів, що формують, формулюють, реалізують життєво важливі правові інтереси сильних соціальних груп» [12, с.62] (О.В. Шмоткін);

- «державна правова політика – це специфічна правова категорія, що являє собою засновані на загальних і специфічних закономірностях розвитку національної правової системи принципи, стратегічні напрями та способи створення і реалізації правових норм, це діяльність суб'єктів політичної системи, спрямована на захист прав і свобод людини та громадянина» [12, с. 65] (А.Н. Железняк).

Саме в таких визначеннях правової політики міститься надійне підґрунтя розуміння сфери юстиції, як такої, що потребує державно-владного впливу через норми права і відповідних заходів забезпечення практичного втілення законодавчих приписів в діяльність всіх інституцій і суб'єктів, що мають стосунок до суспільних відносин в цій сфері. Адже публічне адміністрування й зумовлене власне потребами налагодження надійного нормативно-функціонального механізму забезпечення практичного втілення

приписів норм права в практиці динаміки правовідносин. І власне в такому розумінні основи здійснення державної правової політики, спрямованої на захист прав і свобод громадян, зміцнення законності та правопорядку в суспільних відносинах, покладені в основу роботи Міністерства юстиції України та системи його територіальних органів.

Висновки та перспективи подальших розробок. Встановлено, що публічне адміністрування є оновленою, пристосованою до вимог конституційних приписів, формою державно-владного впливу на суспільні відносини, основним призначенням якого є забезпечення реалізації прав і свобод людини, їх охорона і захист. Саме через публічне адміністрування реалізується основний обов'язок держави – утвердження і забезпечення прав і свобод людини. Публічне адміністрування має низку переваг над державним управлінням, які зокрема стосуються впровадження в практику і законодавство принципу людиноцентризму, налагодженої, ефективної та функціонально достатньої адміністративної юстиції, адміністративних послуг, впорядкованих нормативно адміністративних процедур, договірного регулювання сфери публічних правовідносин тощо. Публічне адміністрування має правозастосовний, виконавчо-розпорядчий характер. Сфера юстиції є вкрай багатооб'єктною галуззю суспільних відносин, де діяльність держави спрямована на запобігання, виявлення та усунення порушень норм права, реалізацію державної правової політики, що спрямована на підтримання законності, захисту прав та свобод людини та громадянина, забезпечення функціонування системи правосуддя та дотичних до неї юридичних інституцій. А сама правова політика – це владна діяльність держави з реалізації цілей і завдань, що реалізуються за допомогою права, зі створення ефективного механізму правового регулювання та використання юридичних засобів, діяльність органів публічного адміністрування, спрямована на захист прав і свобод людини та громадянина через створення відповідних нормативних і організаційних умов. Публічне адміністрування в сфері

юстиції можна подати як «юстиційне» чи «юстиціальне» забезпечення правової політики держави.

Список використаної літератури:

1. Стрельцов Є.Л. Правове регулювання або правове управління: привід для обговорення. *Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України*. 2017. № 10. С. 8-17.
2. Семчик В.І. Проблеми реалізації права. *Альманах права*. 2011. Вип. 2. С. 8-11.
3. Мельник Н.В. Особливості правозастосовної діяльності органами та підрозділами Національної Поліції. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2024. № 3. С. 41-47.
4. Дума В. Правозастосування та форми його здійснення. *Правова інформатика*. 2006. № 3. С. 59-62.
5. Таран Є.І. Співвідношення понять «державне управління», «публічне адміністрування» та «публічне управління» в трансформаційних процесах України. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Державне управління*. 2020. Том 31. № 2. С. 33-37.
6. Філіпова Н.В. Зміна співвідношення понять "державне управління", "публічне адміністрування", "публічне управління" в системі суспільно-політичної трансформації. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2015. № 6. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Duur_2015_6_5
7. Адміністративне право України: підручник / [за ред. Ю. П. Битяка]. Х. Юрінком Інтер, 2001. 528 с.
8. Бінько І. Публічне управління і публічне адміністрування: співвідношення понять. *Вісник АПСВТ*. 2020. № 3-4. С. 41-47
9. Оболенський О.Ю. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Публічне управління» : наук. розробка / О.Ю. Оболенський, С.О. Борисевич, С.М. Коник. К. : НАДУ, 2011. 56 с.
10. Куненко І.С. Сучасні методологічні підходи щодо визначення поняття «юстиція». *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2022. № 6. С. 18-24.
11. Про затвердження Положення про Міністерство юстиції України: Постанова Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 № 228. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-2014-п#Text>
12. Правова політика України: концептуальні засади та механізми формування : зб. матеріалів наук.-практ. конф. (Київ, 5 грудня 2012 р.) / за ред. О.М. Рудневої. К.: НІСД, 2013. 160 с.

Tsybulin T. H. Justice as a sphere of public administration of executive bodies

The article critically analyzes the definition of "public administration" as the activity of executive bodies, taking into account the possibility of its interpretation identical to the category of "public administration" with the appropriate executive-administrative, law-enforcement content and the search for those fundamental paradigmatic principles by which it is characterized as such, which corresponds to the current state of development of the state and legal reality of our country. It is proved that the norms of law, being static in their essence, necessarily require active actions on the part of man in order to be embodied in coquettish social relations, ordering them into a state desired by the participants in the relations and naturally transforming them into legal relations. The state, in accordance with constitutional provisions, must fulfill its main task – to ensure the implementation of human rights, protect and defend them. It is human rights and freedoms that determine the content and direction of the state's activities. The state implements such a prescription through the daily activities of a system of bodies and officials who, on the basis of and in accordance with the law, implementing the functions and tasks of the state in all spheres of public life, establish the appropriate state of public relations. This is mainly carried out through law enforcement, the purpose of which is to translate static norms of law into a practical plane, where specific participants in specific legal relations, thanks to the executive and administrative activities of public administration bodies, receive the opportunity provided by the state to exercise their rights and freedoms without hindrance, without harming the rights and freedoms of each other. It has been proven that public administration, as a state-authority law enforcement activity, is present wherever public relations are regulated by the norms of law. One of such spheres of public life is the sphere of justice. The complexity of

determining the boundaries of the sphere of justice directly follows from its comprehensive nature, because sometimes almost all legal activity is included in its content. However, the analysis of current legislation forces us to consider the sphere of justice through the prism of legal policy, which also in no way narrows its boundaries. Of course, public administration is present in such an important area of the legal space, as it establishes and protects the principles of order in it.

Keywords: *law enforcement, executive and administrative activities, public administration, public management, state administration, legal policy, justice, administrative legal relations, science of administrative law, management activities, executive bodies.*